

L'Arc Mediterrani, entre el debat i les accions concretes

Albert Punsola (/autor/albert-punsola-44)

12/02/2005

Les tres jornades impulsades pel **Consorci Universitat Internacional Menéndez Pelayo** (<http://www.cuimpb.es/>) de Barcelona amb el títol 'Planificació d'infraestructures i territori. L'Arc Mediterrani' han arribat a la seva conclusió dimecres dia 30 de novembre, amb la constatació que existeixen diverses visions sobre aquest gran eix de l'Europa del Sud, i no totes coincidents, ni pel que fa a la seva extensió, ni respecte a la funció que ha de desenvolupar a escala continental. Paral·lelament, s'han presentat diverses iniciatives de cooperació en les que participen institucions com la **Generalitat de Catalunya** (<http://web.gencat.cat/ca/inici/>) - Euroregió- o la **Diputació de Barcelona** (<http://www.diba.cat/>) -l'**Arc Llatí** (<http://es.arcolatino.org>)-. Iniciatives que més enllà dels camins dels debats teòrics, esdevenen marcs efectius en funcionament, amb uns objectius molt concrets que ajuden a establir vincles reals entre algunes de les regions incloses en l'Arc Mediterrani.

Josep Vicent Boira, professor del **Departament de Geografia**

(<http://centros.uv.es/web/departamentos/D195/>)

de la Universitat de València ha estat l'encarregat d'exposar en primer lloc la seva tesi. Aquesta consisteix en constatar l'existència real de l'eix mediterrani, com a mínim a escala ibèrica, a partir de l'estudi dels fluxos de moviment de mercaderies i passatgers dins aquest territori en comparació als fluxos existents entre l'eix mediterrani i el centre de la península. La segona part del seu argumentari s'ha centrat en els obstacles polítics que 'la visió jacobina d'Espanya posa', sigui quin sigui el partit en el govern, a les pretensions de coordinar un eix autònom del centre.

Boira ha parlat en tot moment de potenciar les infraestructures en aquest eix, fet que ha suscitat una intervenció del públic en el sentit si no seria millor parlar de 'cohesionar l'eix' entenent per aquesta expressió l'establiment d'una planificació conjunta i d'un creixement harmònic. El professor Boira ha respost que entenia aquest matís i n'era partidari però ha admès que 'no pot existir un pla territorial a l'escala de l'eix' literalment ha dit 'ho dono per perdut'. No obstant això ha assenyalat que existien experiències de gran interès que es

basen en directrius globals per coordinar territoris amplis i diversos com és el cas dels països Bàltics.

Visions amb fort contrast Tot seguit han parlat Claude Turret, director de l'**Institut de la Méditerranée de Marsella** (<http://www.ins-med.org/institut/presentation.html>) i Alberto Vanolo, investigador del **Departament Interateneo Territorio de la Universitat de Torí** (http://hal9000.cisi.unito.it/wf/DIPARTIMEN/Interatene/presentazione.htm_cvt.htm). Turret ha començat amb optimisme tot dient que -tradicionalment el mediterrani ha estat marginat però que des de l'entrada d'Espanya a la CE -avui UE- i el creixement d'aquest país les coses estan començant a canviar'.

Ben aviat, però, l'audiència ha descobert que Turret parlava d'un eix que no era exactament igual que el que havien dibuixat Boira o altres ponents en la jornada anterior. Ha dit que l'arc llatí -format per Catalunya, sud de França i nord d'Itàlia era una 'noció vella' davant d'un eix molt més potent que seguiria el següent traçat: Lisboa-Madrid-Barcelona-nord d'Itàlia-Hongria fins arribar a Kiev, capital d'Ucraïna. És el que es coneix amb el nom de 'Corredor 5' i, segons Turret, és el que té futur.

Aquest eix que coincideix només amb part amb l'arc llatí però que acaba trencant la seva forma i els seus límits. Turret ha dit que 'cal abandonar la idea d'un arc compacte per la d'un altre format per

blocs'. Ha reconegut que 'el sistema fortament centralitzat de França dificulta les relacions interregionals i que actualment 'falta una visió transnacional estratègica de l'espai europeu'. La seva intervenció, en funció del to emprat, no ha estat tant una manifestació contrària a l'arc llatí tal i com es pensa de forma majoritària, sinó una expressió d'escepticisme enfront una realitat 'dominada encara per les relacions bilaterals entre els estats' i per un 'pes important de l'Europa central i del nord'.

Vanolo ha presentat un estudi molt tècnic sobre la implantació de 'clusters' industrials a l'arc llatí -en el concepte més habitual: del sud d'Espanya al Sud d'Itàlia- En l'estudi s'ha posat de manifest l'enorme heterogeneïtat que existeix actualment entre les regions que componen l'arc pel que fa a la capacitat d'aplicar la innovació i desenvolupar la nova economia del coneixement. Vanolo ha utilitzat sovint el concepte de policentrisme per defensar les seves virtuts en favor, precisament de la innovació. Curiosament tant en la intervenció francesa com en la italiana, el desenvolupament sostenible no ha estat esmentat i ha predominat una visió primordialment econòmica, o millor encara, economicista.

Les apostes institucionals catalanes Des de Catalunya hi ha dues apostes institucionals clares en favor del desenvolupament de l'arc mediterrani. Una és l'Euroregió Pirineus Mediterrània i l'altre l'Arc Llatí. Abelard Vilardell secretari tècnic de l'Euroregió i representant de la Generalitat, ha explicat la història, funcionament i objectius d'aquest lobby territorial configurat per Catalunya, Aragó, Balears, Llenguadoc-Rosselló i Migdia-Pirineus, l'any 2004 sense el País Valencià, però amb la possibilitat que es pugui incorporar en algun projecte concret.

Entre els objectius principals destaca el d'esdevenir un pol d'innovació i creixement sostenible' i 'exercir un lideratge de facto en el context euromediterrani'. A banda d'articular tot el potencial econòmic, científic i humà entre les regions membres, Abelard Vilardell ha subratllat 'la voluntat que l'Euroregió continuï la seva tasca en el futur amb independència dels colors polítics que en cada conjuntura puguin estar al cap de cadascuna de les regions participants' i ha assegurat que 'hi ha un gran repte per arribar a les opinions públiques que són, en algun cas, reticents'.

Xavier Tiana, director de l'Oficina de Cooperació Europea de la Diputació de Barcelona, ha detallat el funcionament de l'Arc Llatí. Es tracta d'un espai de cooperació política entre 63 instàncies administratives regionals i supramunicipals que agrupen gairebé 8.000 municipis amb més de 45 milions d'habitants de Portugal, Espanya, França i Itàlia. L'Arc Llatí ha esdevingut un interlocutor davant les instàncies estatals i la UE i els seus temes prioritaris són : el tren d'alta velocitat, les autopistes del mar, les xarxes transeuropees de transport, els aeroports regionals, les plataformes logístiques i la intermodalitat. Entre els seus projectes es troba la posada en marxa d'un observatori sobre el desenvolupament sostenible i analitzar dades en base als criteris de l'agenda 21.

La intervenció de Xavier Tiana s'ha produït en el marc d'una taula rodona sobre Cooperació interregional i transfronterera en la qual el director de l'[Institut d'Estudis Europeus](http://webs2002.uab.es/_cs_iuee/) (http://webs2002.uab.es/_cs_iuee/) Francesc Morata ha defensat les xarxes de cooperació 'com a instrument per la governança ja que tenen la possibilitat de convertir-se en veritables institucions per canalitzar i augmentar les capacitats socials'.

Una absència significativa Francesc Robusté , director de l' [Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de Camins, Canals i Ports](http://www-camins.upc.es/) (<http://www-camins.upc.es/>) de la UPC, ha estat l'encarregat de tancar les jornades i ha apuntat algunes conclusions-resum de tot allò que s'ha dit al llarg dels tres dies. La primera és que 'cal creure en l'existència de l'Arc Mediterrani' del qual ha destacat com una de les seves característiques la de ser 'un projecte obert'. En aquest sentit ha subratllat que les imprecisions alhora de delimitar-lo no han de suposar cap problema. D'altra banda, ha demanat 'rigor a l'hora de planificar tot allò que ha d'ajudar a construir aquest projecte tenint en compte el context de la globalització i també el del desenvolupament sostenible'.

Robusté ha reprès la idea inicial manifestada pel professor Boira respecte als recels polítics des del poder central envers l'arc mediterrani i ha valorat com un fet positiu que una part de l'Estat vulgui cooperar més enllà de les fronteres. Estava previst que la cloenda es produís després de la intervenció de Robusté i que fos a càrrec de Josefina Cruz, secretària general d'infraestructures del [Ministeri de Foment](http://www.fomento.es/MFOM/LANG_CASTELLANO/) (http://www.fomento.es/MFOM/LANG_CASTELLANO/). La seva absència -així com la de la persona que teòricament havia de substituir-la- ha estat força significativa sobretot després de les darreres paraules de Francesc Robusté.

Adjunt

Mida

 [Exposició de Claude Turret Foto: A. Punsola](#)

39.56

<https://www.sostenible.cat/sites/sostenible.cat/files/public/migraciudades/img/arcllati2.jpg>

KB

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/noticia/larc-mediterrani-entre-el-debat-i-les-accions-concretes-0>) (<https://www.sostenible.cat/print/noticia/larc-mediterrani-entre-el-debat-i-les-accions-concretes-0>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

<http://www.diba.cat>[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888><http://www.twitter.com/xarxasost><http://youtube.com/xarxasost>[\(rss.xml\)](#)